

DIENOS INFORMACIJA

Manchonas, Freimano stovykla, Trečiadienis, 1947.I.8 /IV m./ Nr.4/330

Korespondentų armija žygyje į Maskvą /Randolph Churchill, "Daily Mail"

Sovietų Sąjungos užsienių reikalų ministras Molotovs, tur būt, gailisi, kad taip longvabūdiškai prižadėjo Byrnesui per įvykstančią 4 didžiųjų taikos konferenciją Maskvoje visiškai laisvę spaudai ir radijui. Daugiau kaip 1000 laikraštinių ir radijo korespondentų dalyvavo Naujorke STO, Saugumo Tarybos ir Atominės Energijos komisijos posėdžiuose. Be korespondentų, kurie bus paskirti į Maskvos konferenciją, dar norės pasinaudoti šiuo Maskvos gestu ir kiti laikraštinkai, kad pamatytų, kas dedasi Rusijoje, į kurio neįsileidžiama užsieniečių. Tur būt, 600 korespondentų paduos prašymus vizoms, pers Maskvoje bus viena konferencija, bet ne 6, kaip buvo Naujorke. Korespondentų patalpimas sudarys daug sunkumų Maskvoje. Britų, prancūzų ir amerikiečių užsienių reikalų ministrų svitė sudarys 200 žmonių. Pridėjus 600 laikraštinių, patalpų klausimas atrodo stačiai neišsprendžiama problema, nes Maskvoje trūksta gyvenamųjų patalpų. Molotovo pažadas Byrnesui yra interpretuojamas, kaip užsienio korespondentai Maskvoje veiks necenzūruojami. Ši naujiena atrodo per daug neįtikėtina ir tik mažuma laikraštinių tuo patikėjo. Jei tai būtų iš tikrųjų tiesa, kad nebūs jokios cenzūros, tokiu būdu Byrnes tikrai pralaužė geležinę uždangą. Užsienių korespondentams Maskvos cenzūra yra tikras baubas. Aš pats tiesiogiai ją patyriau, kai buvau Maskvoje prieš metus. Aš įteikiau Sovietų Sąjungos cenzoriams 3 korespondencijas. Viena buvo visiškai išbraukta ir nepraileista, o iš likusių dviejų 25 % išbraukė ir jų turinį taip sudarkė, kad atsiskaitę jas spausdinti, kaip bereikšmes. Šias korespondencijas cenzoriai užlaikė 24 valandas. Todėl apleidau Maskvą ir nuvykau į Helsinkį ir pasiunčiau savo korespondencijas telegrafu. Jei Molotovs iš

tikrųjų pasiryžęs panaikinti piktinantį ir nedemokratišką spaudos suveržimą, šis faktas rodytų, kad Sovietų Sąjunga padarė lemiantį posūkį. Totalitarizmas ir cenzūra yra neišvengiami diktatūros reiškiniai. Vadinas, jei panaikinama spaudos cenzūra, visas Rusijos veidas pasikeičia. Dėl to daugumas yra skeptiškai nusiteikęs dėl Molotovo nuoširdumo. Tokia naujiena rodo, kad Rusija netampa liberališkesnė, bet šis posūkis kyla dėl kitų priežasčių. Rusijos darbininkas jaučia pergyventą karo sunkumus, nes neturi būtinojo reikalingumo prekių, kurios pakeltų jo nuotaiką. Fabrikuose ir jono nėsė gamyba smunka. Daugumas kolektyvinių ūkių pasibaigėtinai nusmuko. Komunistai daugiau, o ne mažiau pradėjo kontroliuoti susidariusie padėti. Rusijos kaimietis ir darbininkas manė, kad pasibaigus karui, bus nūimti fiziniai ir psichiniai pančiai, bet deja, gyvenimas tapo dar blogesnis ir pilkesnis negu iki šiol kad buvo. Turint tai galvoje, gražus Molotovo mostas pasaulio spaudai kažkaip nepitinka prie bendros sovietų politikos. Mes galime sulaukti viena diena, kad jo spontaniška nutarima panaikins visagalingą politbiurą.

Britų laivynas išplaukė į Pietų Ameriką. /Bermuda, Reuter/

Sausio 1 d. britų laivynas, vadovaujamas vice admirolo Sir Ralph Tennant, vyriausiojo Vakarų Indijos ir Pietų Amerikos britų flotilijos vado, išplaukė į Pietų Ameriką. Plaukiojimas užtruks apie 4 mėnesius. Flotilija sudaro šie laivai: kreiseriai "Sheffield" /viliavinis laivas/ ir "Penya", korvetė "Snipe" ir fregatės: "Podstow Bay" ir "Perlock Bay".

Lenkai "saugumo sumetimais" negali pranešti, kiek rusų kariuomenės yra Lenkijoje

Varšuva /AP/. Lenkijos vyriausybės kalbėtojas, paklaustas, kiek

sovietai laiko kariuomenės Lenkijoje, atsakė, kad negali nieko pareikšti „saugumo sumetimais“. Bet kalbos apie 200.000 sovietų karių Lenkijoje, pareiškė, kalbėtojos, esančios „labai perdėtos“.

Kovos Graikijoje

Atėnai /Reuter/. Graikijos vyriausybė pranešė, kad daugiau kaip 100 sukilėlių, jų tarpe ir ginkluotos moterys užpuolė plente tarp Salonikių ir Kavolos 19 sunkvežimių ir autobusų ir pagrobė prekių už 400 milijonų drachmų pabėgę. Vienas žandaras ir viena kelnivė buvo užmušti ir 3 kelniviai sužeisti. 4-tosios šarvuotosios britų divizijos 3 jeapai buvo sulaikyti, bet jiems buvo leista toliau važiuoti. Šis apiplėšimas įvyko po to, kai sukilėliai puolė Salonikių ir Aleksandropolio geležinkelį, jungiantį Salonikius su tolimiausią Graikijos rytų provincija Trakija. Kelniviai, kurie buvo pergyvenę šį apiplėšimą, pasakojo, kad sukilėliai gyrėsi, jog jie greitai paimsis Kavolę uoste, esantį 140 mylių į rytus nuo Salonikių, turintį 50.000 gyventojų.

Atėnų spaudos pranešimu, prasidėjo naujos sunkios kovos tarp kariuomenės ir sukilėlių gaujų Lemios apylinkėje, vidurinėje Graikijoje, apie 160 km nuo Atėnų. Sukilėliai mėgino susprogdinti vieną svarbų tiltą. Oficialiai pranešama, kad 100 sukilėlių gauja drėsiu puolimu užėmė Hypathi, 16 km į rytus nuo Lemios. Tolinėsiose Sovietų Sąjungos sričiuose tęsiasi 8 valandas. Sukilėliai užėmė mažą kaimelį, o paskui išiveržė į Hypathi miestą, nes buvo gaminios žandarmijos pajėgos. Graikų kariuomenės pastiprinimai iš Ianninos dabar smarkiai ir atkakliai kovoja su sukilėliais už Hypathi miesto ribų.

Rūpinamasi Vokietijos ūkiniu atkūrimu

Berlynas /AP/. 7 Vokietijos provincijų ministrai pirmininkai yra pakviesti drauge su gen. Clay ir britų okupacinės zonos karo gubernatoriaus pavaduotoju Sir Brian Robertsonu dalyvauti pasitarimuose vasario mėn. Gen. Sir Brian Robertson ir gen. Clay drauge inspektuos Ruhro kraštą ir susitiks su vokiečių vadais Mindeno, pasitarti kaip pagreitinti abiejų zonų ūkinį atkūrimą. Amerikiečių karinė valdžia drauge su D. Britanija tiesiogiai

perims atsakomybę už Ruhro anglių gamybos suintensyvėjimą, kas turės svarbiausios reikšmės Vokietijos atstatymui ir išsilaikymui.

Kodėl Rooseveltas sūnus kalba tokias nesamones?

Gerbiamas Pone Redaktoriau! Aš labai pasipiktinau perskaitęs Jūsų laikraštyje Roosevelto sūnaus interviu apie padėtį Sovietų Rusijoje. Aš nenoriu tikėti, kad pulkininkas ir sūnus vieno iš didžiausių šių laikų vyrų galėtų pasiduoti tokioms nesamonėms. Rooseveltas sūnus sako, kad Amerikoje „nėra laisvės“. Bet vienas faktas, kad jis gali JAV vyriausybę kritikuoti, rodo, kad jis klysta... Sovietų Rusijoje, priešingai, nėra vienas streikšnis, nors ir truputėli kritikuoja vyriausybę, nebūtų išspausdintas. Ka rodo neseniai JAV įvykęs angliakasių streikas? Ar tuo pasireiškia „laisvės stoka“. Ar galimas bet koks streikas Sovietų Sąjungoje? Mes visi žinome, kad apie darbininkų streikus Sovietų Rusijoje nė pasvajoti negalima. Ne dėl to, kad Rusijos darbininkų salygos ir atlyginimas būtų geresni negu kitose valstybėse. Ne. Kiekvienas Sovietų darbininkas, kuris atsisako dirbti, tuojau apkaltinamas „sabotažu“ ir nuteisiamas 7 ar daugiau metų sunkiųjų darbų kalėjimo ir išgabenamas į nesuskaitomą koncentracijos stovyklų daugybę Sibire arba kitose Sovietų Sąjungos sričiuose. Pulkininkas Elliott Rooseveltas tvirtina, kad Sovietų Sąjunga privalo turėti išimtinį judomenos jūros sėsiaurių valdymą. Jo nuomone, tik Rusija laikosi Toherano, Jaltos ir Potsdamo išipareigojimų, o JAV ir Didž. Britanija juos laužo. Netiesa sako pulk. Rooseveltas. Sunku įrodyti Rusijos lojalumą ir pasižadėjimų laikymąsi, kai Rusijos globojamos marionetinės vyriausybės sėdi visose Pabaltijo valstybėse. Tokios pat rūšio sudarytos vyriausybės ir vadina-muose satelitinuose kraštuose: Lenkijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje, Jugoslavijoje ir Albanijoje. Ar įrodo Rusijos lojalumą ir sutarčių vykdymą nuolatinis teroras ir pokaltų žmonių deportacijos Pabaltijo valstybėse, iš kurių išvežami tukstančiai žmonių ir ypač iš Lenkijos. Neseniai išvežta tukstančiai Vokietijos kvalifikuotų darbinink

suklastoti Bulgarijos ir Rumunijos rinkimai. Rusų kariuomenės daliniai ir slaptoji policija tebestovi išvardytuose kraštuose. Pulkininkas Rooseveltas jau susilaukė priekaištų dėl vedamos akcijos prieš Winston Churchillį. Jis turėtų pagaliau atsiminti, kad jo didžio tėvo buvo didžiausia klaida - pasitikėjimas Sovietų Rusijos padrumu, lojalumu ir pažadų laikymusi.

Su pagarba
Dr. Nowotny George,
La Courtine /Creuse/

Trumpos žinios

- Vašingtonas. JAV prezidentas Trumanas pirmadienį pasakė kalbą Kongrese. Jis pareiškė, kad Vokietija ir Japonija negali būti paliktos Dievo valiai. Turi būti sudarytos tinkamos sąlygos jiems atsikurti, bet neatsiginkluoti. Pasirašius sutartį su Austrija, okupacinės kariuomenės pasitrauks ir Austrija bus visiškai nepriklausoma. JAV nepasirašys jokios taikos sutarties, kuri prieštarautų pagrindiniams Amerikos politikos principams. Baigdamas kalbą, Trumanas paprašė Kongresą įsileisti daugiau karo pabėgėlių iš Europos.

Per valandos laiką buvo įteiktas įstatymo projektas, kuriuo numatoma neišnaudotas įvažiavimo kvotas paskirti pabėgėliams Europoje.

Respublikonų frakcijos atstovas pareiškė, kad jo partija bendradarbiausianti su prezidentu.

- Vašingtonas. JAV okupacinių pajėgų vyr. vada Austrijoje gen. Clarka pakeičia Keyes, o Mc Narney, kaip karinės valdžios viršininką Vokietijoje, pakeičia gen. Clay.

- Maskva. Pirmadienį feldm. Montgomerys atvyko į Maskvą. Čia jis aplankys karo akademijas ir mokyklas.

- Naujorkas. Ši antradienį susirinko Saugumo Taryba ratifikuoti Triesto statuto.

- Vašingtonas. Italijos ministras pirmininkas de Gasperi pirmadienį priėmė Byrnes, su kuriuo jis tarėsi ilgą laiką. Vėliau de Gasperi garbei buvo surengtas priėmimas. Toliau de Gasperi turės pasitarimus su kitais JAV politikais ir finansininkais.

- Vašingtonas. JAV atšaldė Lenkijos 9,5 ml. dolerių kreditą.

- Teheranas. Persijos kairiųjų partija Tudeh paskelbė naują programą, pagal kurią numato savo veik-

lą remti Persijos konstitucija ir remti vyriausybę, jeigu ši rūpinsis reikalingomis reformomis krašte.

- Naujorkas. /INS/ Sausio 7 d. sirenka Saugumo Taryba svarstyti Anglijos ir Albanijos ginčo dėl Korfu sasiaurio užminavimo. Minus užalojo 2 anglų kreiserius ir užmušė 44 jūrininkus. Britams pareikalavus nustatyti atlyginimo, Albanijos ministras pirmininkas pareiškė, kad Britanija 3 kartus pažeidė Albanijos suverenumą, todėl šiuo reikalu Albanija pati kreipėsi į Saugumo Tarybą.

- Paryžius. /Daba/. Prieš Prancūzijos kolonijų ministrę Mariją Montet, esantį šiuo metu Indokinijoje, sausio 3 d. buvo įvykdytas pasikėsinimas. Ministras išliko nepažeistas. Dėl padėties Indokinijoje ministras pareiškė, kad jis galiama atstatyti tikrai karinėmis priemonėmis. Pirmieji prancūzų kariuomenės daliniai, skirti vietinių igulų sustiprinimui, atvyko į Prancūzijos į Indokiniją.

- Kalkuta /AP/. Mahatma Gandhi pėsčias išėjo 4 savaitių kelionei į Bengalijos provinciją. Jis nori atstatyti taiką tarp besiginčijančių tarpusavy Muzulmonų ir indų grupių.

- Budapeštas /AP/. Vengrijos vidaus reikalų ministerijos pranešimu suimti 55 asmenys, mėginę ginkluotu sukilimu nuversti vyriausybę ir atstatyti Horthy režimą.

- Anglijos oro ministras Neel Backer artimiausiu laiku vizituos aviacijos dalinius Maltoje ir Gibraltare.

- Trieste laikraščiai praneša, kad vienoje italų apdraudimo įstaigoje Trieste, policija rado didelį kiekį ginklų ir amunucijos.

- Gener. Dwight D. Eisenhoweris panaikino spaudos pranešimus, pagal kuriuos jis išstatytų savo kandidatūrą ateinančius prezidento rinkimus, jeigu tauta to pageidautų. Eisenhoweris pareiškė, kad jis ligi šiol laikės atskirai nuo politinės karjeros ir taip darysis ateityje.

- Amerikos kongresas 3 sausio susirinko I-jam savo posėdžiui. Abiejų rūmų pirmininkais išrinkti respublikonų partijos atstovai.

IŠ RUSŲ GYVENIMO

Nauja lietuvių kolonija

Paskutinių laikų formaliai įsijungė į Muncheno L.T. Bendruomenę.

Apylinke nauja lietuvių kolonija Schleissheime. Kolonijoje yra per 100 lietuvių, daugiausia viengūniai. Naujai išrinktas grupės vadovas A. Palubinskas gana energingai pradėjo tvarkyti kolonijos reikalus. Trijų karalių išvakarėse /1.5/ A. Palubinsko pastangomis buvo surengta visiems tos stovyklos pabaltiečiams Kalėdų eglutė. Kadangi stovykloje estų ir latvių yra labai mažai, tai programa teko išpildyti tik lietuvių grupei. Nesant meninių pajėgų, programa išpildė Freimano stovyklos skautai lietuviai, kurie savo gražiai papuoštą Kalėdų seniu ir gražiomis trijų dainelėmis, bei kita skautiška programa gražiai pateikė ne tik tai mažąją salės publiką, bet ir suaugusius. Gražusis senis įteikė dovanų mažiesiems ir vaidintojams. Padainuotos kelios dainelės latviškai ir estiškai. Vietos mažieji artistai gražiai padėklemavo ir pagrojo akordijonu. Naujai kolonijai linkime ir toliau plėsti savo kultūrinę veiklą.

3 k o l b i m a s

Dviejų trijų savaitių būvyje pasirodys antrąjį Beržinskų-Minkūno Angliškai-lietuvių-vokiško žodyno dalis. Visus pirmos dalies prumeratorius prašau skubiai pratesti prumeratę antrąją dalį. Prumeratę priimsiu iki š.m.sausio mėn. 20 d. Prumeratos mokstis - 22 Rm.
Rapolas Filipavičius
München-Freimann, 38 Kaserne B bl.
I aukštas 32 kambarys.

- /UP/. Šimtai tukstančių sovietų darbininkų šeimų, po karo pabėgusių buvo atkaldintos į „išlaisvintas“ ir naujai į Sovietų Sąjungą įjungtas sritis.

- Londonas /INS/. Generalas Sir Frederic Morgan, buvęs išvietovintų asmenų direktorius Vokietijoje, atleistas iš britų armijos. Prieš metus laiko, jis buvo sukėles dideli triukšmą savo pareiškimu dėl žydų slaptos emigracijos. Nors tuo metu jam dar buvo leista pasilikti savo vietoj, bet 21 rugpjūčio La-Guardia jį pakeitė Meyer Cohen. Išvietovintų asmenų reikalu Sir Frederic Morgan pareiškė, kad tai yra ne politinė, bet žmoniškumo problema. Negali turėti jokio supratimo apie šio bausio padėtį tas, kuris pats nėra buvęs ten".

- Roma /AP/. Italijos ministras pirmininkas Alcide de Gasperi pareiškė, kad jo kelionės tikslas į JAV esančios Amerikos pasitikėjimo išsigijimas naująja Italija, maišyti produktų tiekimas, sustabdyti UNRRO veiklą ir paskolos gavimą. De Gasperi savo reikalavimus reiškia paskutinių dienų įvykiais Italijoje: bado demonstracijomis ir neramumais pietinėje dalyje.

- Vašingtonas /AP/. JAV vyriausybė trečią kartą pareikalavo Sovietų Sąjungai apmokėti nuomos ir paskolos saskaita gautą 11 milijardų paskolą. Į pirmąsias dvi notas Maskva neatsakė. JAV vyriausybė pareiškė, kad Sovietų Sąjungai esanti vienintelė, kuri šios skolos dar neatsilygina ir nesutvarkė.

- Atėnai /AP/. Sovietai siunčia taip pat aštuonių asmenų delegaciją į Graikiją, tirti politinės padėties.

- Paryžius /UP/. Naujasis Prancūzijos ministras pirmininkas L. Blumas, norėdamas išvengti Prancūzijos infliacijos, sumažino 5 procentais prekių ir mokesčių kainas.

Iš Londono pranešama, kad vyriausybės priemonės prancūzų tauotoje radusios palankaus atgarsio. Priemonių pasisiekimas priklausys nuo smulkių vartotojų, imonių savininkų ir spekuliantų laikymosi.

- Vašingtonas /AP/. Abiejose Amerikos partijose kaskart labiau ryškėja priešingas nusistatymas prieš streikus. Amerikos kongresas, artimiausių mėnesių būvyje ruošiasi pakeisti darbo įstatymą, kuriame taip pat bus išspręstas ir įstatymiškas streiko uždraudimas.